Huszti Péter:

A hűség az egyik legszebb magyar szó

2017.07.09. **Tóth Marcell**

Hűséges a feleségéhez, hűséges a színházához, hűséges a színművészethez. 93 színházi szerep, 50 rendezés, rengeteg tévéjáték, játékfilm – fél évszázad munka áll mögötte. Már 34 évesen elnyerte a Kossuth-díjat, azóta is számtalan elismeréssel díjazták munkásságát. A Nemzet Művésze szegedi látogatása során adott interjút a SZEGEDma hírportálnak, miután átadta a Sófi-ösztöndíjakat.

– Két Oscar-díj az elmúlt években, számtalan filmfesztiválokon díjazott alkotás. Sokan úgy látják, a magyar film egy új aranykora következik, de mindenki mást mond arról, hogy ez minek a következménye. Ön a Színház- és Filmművészeti Egyetem tanára, rektora volt, látta a díjazott rendezőket, színészeket felnőni, fejlődni. Ön szerint minek köszönhetőek a sikerek?

– Azt hiszem, ebben nincs varázslat. Nagy történetek kellenek nagyszerű színészekkel, remek rendezőkkel. Ahogy a színháznak nekünk és rólunk kell szólnia, úgy a filmnek is, még ha történelmi film, vagy távoli égtájon játszódik. Ezeknek az új filmeknek az volt a titkuk – ha egyáltalán van titkuk –, hogy olyan történeteket dolgoztak fel, amelyekről az emberek úgy érezték, hogy benne vannak, róluk szól, akkor is, ha egy iskolai kórust, vagy egy szerelmet mutattak be.

Fiatalkoromban nagyon sok jó filmet és tévéjátékot készítettünk. A nagy rendezők is mindig ezt tették: kerestek egy nagy történetet, majd felkérték a legjobb színészeket, megbíztak egy kiváló operatőrt, díszlettervezőt. Így születtek a Jókai-filmek –

néhányban magam is szerepeltem – és azok a tévéjátékok, amelyeket még mindig szeret a közönség.

34 évesen kapott Kossuth-díjat, más esetben a legkiválóbb kollégáinak egész életművét ismerik el a kitüntetéssel. Hogyan bírta feldolgozni a sikert?

– Nagyon sokat kaptam ettől a gyönyörű hivatástól, de ugyanennyit adtam is. Életemet adtam a színházért, s ezt valahogy megérezték a nézőtéren az emberek, a rendezők és azok, akik a díjakat osztják. Őszintén szólva, nagyon keveset foglalkoztam ezekkel az elismerésekkel akkoriban, de ma nagyon jól esik, hogy ilyen gyönyörű ünnepségen, mint ez a díjátadó és diplomaosztó, felsorolják ezeket. Abban az időszakban mindig a következő szerep, a következő rendezés izgatott, vagy az, hogy úgy tanítsak, ahogy azt elterveztem. Elszaladt ez az ötven év, de ugyanolyan ember maradtam, mint a kezdetek kezdetén.

– Hűséges a házastársához, hűséges a hivatásához, hűséges a színházához. Mi kell a hűséghez?

– Az kell, hogy az ember szeresse és tisztelje azt, akihez és azt, amihez hű. Érdekelje, maradjon kíváncsi a másikra, mert, ha múlnak az évek és jönnek a nehézségek, fel tudunk fedezni egymásban, vagy a hivatásunkban olyan tulajdonságokat, amelyekkel nem találkoztunk. Ma is – fél évszázad tapasztalatával – ugyanúgy állok neki egy drámának, gondolom át, hogy miként fogom színpadra állítani.

A hűség az egyik legszebb magyar szó, de a hűséget csinálni nem lehet, hanem vagy van az emberben arra késztetés, vagy hinni kell magunkban, a másikban, a hivatásában, a kimondott szóban. Próbáltam egész életemben olyanokat mondani, amiben hittem, s úgy tűnik ezt az emberek is megérzik. Nem csak a színpadon van így, hanem ezt tapasztaltam Szegeden, mikor megszólítottak, nagyon nagy bizalmat

adtak felém, felénk. Ez csak abból jöhet, hogy próbáltam nem mást mondani, a bajaimat megmutatni.

Mikor hitte el, hogy színésszé válik, azt, hogy ez lesz az élete?
– Tulajdonképpen nagyon korán találkoztam ezzel a késztetéssel, már kisfiúkoromban éreztem, hogy valamit el szeretnék mondani. Később egyetemistaként a szerepek, a darabok, a történetek hitették el velem, hogy azt csinálom, amit csinálnom kell.

– Néha párhuzamokat vélünk felfedezni a színházi színészet és a tanárság között. Mindkettőben előadunk, közönség előtt állunk, s ha hibázunk, akkor nehéz korrigálni mindezt. Ön hogy látja a kérdést?

– Azt gondolom, nem nehéz korrigálni, még akkor sem, ha valamilyen darabot nem tudtam úgy megcsinálni, ahogy szerettem volna. Látom a hibát, s megpróbálom azt kijavítani. A tanárság legnagyobb titka az őszinteség. Ha nekem tetszik, vagy nem tetszik valami, azt meg kell osztanom a hallgatókkal. Ha úgy érzem, hogy valamiben neki van igaza, akkor azt legyen bátorságom kimondani, s így már korrigáltam is.
Nem teljesen fedi le a korrigálni szó, de nagyon fontos bevallani a hibáinkat. Nem a bűneinket, a hibáinkat. Az, hogy valamit nem tudtam úgy elmondani, ahogy szerettem volna, de addig győzködöm magamat, míg sikerül. Beletartozik az életbe, a hűségbe, hogy tudjunk változtatni magunkon, s pótolni azt, ami eddig hiányzott belőlünk.

– Egy pillanat, két pillanat jut arra, hogy bebizonyítsák a színésznek jelentkezők, hogy méltóak a színművészeti egyetem elvégzésére. Mit néz ilyenkor a jelöltekben, akik a következő években tanulni szeretnének, s végül követni az Ön példáját?

– Ma már nem egy Filmművészeti Egyetem rektorságom óta – három, nagyon komoly nagyon sok mindent A harmadik és a együttélés, egy hét, emberileg megvizsgálni alkalmasak-e erre a gyönyörű hivatásra.

Az a furcsa, hogy ha azonnal meglátom, hogy Nagyon alaposan kell hosszú pályám során sok találkoztam. Olyanokkal, nézik a valahol alul vannak. szomorúbb nincs. majd valamikor tanítok, vagy színházat vezetek, akkor inkább becsületesen megmondom, hogy Te nem vagy erre alkalmas, próbálj valami más hivatás után nézni, mert ebben nem lesz örömöd. Mert a színészetben, rendezésben – akár hány éves ember – örömnek kell lenni. *Páger Antalnak* és *Tolnay Klárinak* 80 éves korában is öröm volt színpadra lépni, s ismerek olyat, aki 28 évesen nehéz szívvel megy be a színházba, mert nem olyan szerepet játszik, s nem úgy, ahogy szeretne. Nagyon sok öröm, életszeretet, hivatásszeretet kell, hogy olyan hosszú ideig maradjon meg valaki a pályán, mint én.

pillanat. A Színház- és – főleg az én nagyon megváltozott. Ez felvételi, amely alatt kérdezünk a hallgatóktól. negyedik között van egy amikor megpróbáljuk őket, hogy erőben is nagyon nehéz és

valaki belép a színpadra, alkalmas-e, vagy sem. megvizsgálnunk, mert nehéz színészsorssal akik ülnek a társalgóban, szereposztásokat, s Mellőzött színész sorsnál Elhatároztam, hogy ha én

– Ki adott Önnek először örömet, ki biztatta, hogy alkalmas erre a fél évszázados karrierre?

– Valószínűleg az első rendezők, akikkel dolgoztam, s azok a fantasztikus színészek, akik elfogadtak engem, s elfogadták azt, hogy egyszer csak én leszek a főszereplő, ők pedig mellettem lesznek. Óriások, *Kiss Manyik, Pécsi Sándorok, Tolnay Klárik, Mensáros Lászlók* játszottak velem. Valószínűleg azért – ezt később ők el is mesélték -, mert érezték belőlem is azt a fantasztikus szeretetet, tiszteletet, amely áradt felém. A sors úgy hozta, hogy a darabok közepén fiatal hősök állnak. Ő tőlük és a közönségtől kaptam, éreztem azt a csendet és azt a vágyat, örömöt, hogy hallgassanak, figyeljenek rám. Onnantól kezdve nem tudom, hogy ki mindenki vezérelte az életemet lenn és fent, de ennek éltem. „Az én vezérem bensőmből vezérel" – mondja József Attila, s a belsőmből nagyon sok minden vezérelt.

– Színészből rendezővé is vált. Hogyan segítette rendezői munkáját az, hogy látta, a másik oldalon milyen az élet?

– Segítette, hogy ismertem azokat, akikkel dolgoztam, tudtam, hogy mi mindenre képesek, ezért az első pillanattól kezdve szerettek velem dolgozni az idősebb kollégák is. Tulajdonképpen egy ponton túl mindegy volt, hol vagyok: fent állok a színpadon, lent ülök a rendezői asztalnál, vagy a tanári katedránál. Egy volt a cél, a legjobbat kihozni magamból, belőlük, a darabból.